
Saeid Abedpour

O RAZLOZIMA IZRAELSKOG NAPADA NA GAZU

Rezime

Izraelska vlada, pod izgovorom zaustavljanja raketnih napada Hamasa, poduzela je dvadesetodnevni napad na područje Gaze. Tokom ove operacije, izraelska vojska ubila je 1.300 palestinskih civila i počinila golema razaranja urbanog tkiva Gaze, no njihov glavni cilj – uništenje pokreta Hamas – nije ostvaren. Iako još od 40-ih i 50-ih godina prošloga stoljeća Izrael kontinuirano koristi politiku sile i represije kako bi kontrolirao okupirana područja, ipak, usljed dubokih i korjenitih promjena koje su se desile unutar pokreta palestinskog otpora, ne uspijeva skršiti volju Palestinaca da povrate svoje okupirane teritorije. Skorašnje napade Izraela na Gazu treba posmatrati i u svjetlu nastojanja da usmjeri vanjsku politiku nove vlade SAD-a.

POD IZGOVOROM ODBRANE i zaustavljanja raketnih napada Hamasa na cionistička naselja, izraelske vlasti okončale su primirje i otpočele masovno ubijanje stanovništva u području Gaze. Tokom masakra nevinog stanovništva Gaze u prvim danima 2009. godine, poginulo je više od 1. 400 ljudi, od čega je 400 djece ubijeno. Tokom ovih napada Izrael je uveliko koristio zabranjena oružja i bojna sredstva, i to u svrhu napada na civilne objekte, škole, te za masovno ubijanje stanovništva. Sav taj masakr

pravdan je time da je Hamas ispalio tri rakete na cionistička naselja, pri čemu je jedna osoba poginula. Međutim, izraelski napad na Gazu za strateški cilj imao je uništenje Hamasa, a ne sprečavanje raketiranja. Kako piše Jimmy Carter u svojoj knjizi *Palestine – Peace Not Apartheid*, “od trenutka kad je, dobivši većinu glasova, zamijenio privremenu vladu, Hamas nije prekršio ni jedan sporazum koga je privremena palestinska vlada sklopila s Izraelom. Sve dok privremeni sporazum o miru nije istekao, Hamas ga ničim nije kršio, i dotad nije ispaljena nijedna raketa na rubna područja Izraela.”¹

Masakr koga je Izrael počinio u području Gaze početkom 2009. godine postavlja nas pred niz pitanja o stvarnim ciljevima tog zločina i odnosu arapskih vlada prema onome što se u regionu Gaze danas dešava. Tokom dvadesetdvodnevnih napada izraelske vojske na civile u Gazi, ne samo da su vlasti SAD-a i nekih evropskih država pružile podršku Izraelu već su i vlade nekih arapskih zemalja, poput Egipta i Saudijske Arabije, podržale Izrael. Naime, dok su zemlje članice EU-a održale vanredni sastanak zahtijevajući da se obustave sukobi, Egipat i Saudijska Arabija nisu, prvih dana rata, pozitivno odgovorili na zahtjev deset arapskih zemalja za sastankom, odnosno spriječili su vanredno zasjedanje poglavara arapskih država. Tek okončanjem dvadesetdvodnevnog rata, u Kataru je održan arapski samit, ali Egipat i Saudijska Arabija, naravno, nisu učestvovali u njegovom radu. Usto, arapske zemlje nisu učinile ništa da pomognu i odbrane stanovništvo Gaze, čime je praktično sahranjena svaka ideja o jedinstvu Arapa, a narod Gaze prepušten sam sebi pred agresijom izraelske armije.

Rat koga je Izrael pokrenuo ima svoje jasne vanjske i unutrašnje razloge. Prije pokretanja rata, vlada Izraela uspjela je, očitim diplomatskim aktivnostima, priskrbiti podršku Egipta i Saudijske Arabije. Istup ministra vanjskih poslova Izraela sa šefom egipatske diplomatije na konferenciji za štampu održanoj u Kairu to jasno dokazuje. Gđa. Tzipi Livni tom prilikom rekla je: “Izrael će okončati raketne napade Hamasa na izraelske gradove.” Na konferenciji za štampu održanoj 28. decembra 2008., egipatski ministar vanjskih poslova Ahmed Abul-Gheit i Mahmoud Abbas, predsjednik

¹ Jimmy Carter; *Palestine – Peace Not Apartheid*, Simon & Schuster, 2007., p. 18.

palestinske samouprave u Ramallahu, izjavili su kako " Hamas mora snositi sankcije zbog suprotstavljanja mirovnom procesu"².

Izraelski mirovni plan za područje Gaze, koji, pravdajući to različitim izgovorima, nije uvjetovan prestankom blokade Gaze i uklanjanjem kontrolnih punktova, za jedini cilj je imao osiguranje mira i sigurnosti cionistima, a rezultat je bio šest mjeseci primirja tokom koga je Gaza bila u opsadi. S druge strane, Egipat je ljut na Hamas zbog odbijanja Hamasa da odobri produženje mandata Mahmoudu Abbasu, što je prilično jasno uzmemo li u obzir prijetnje koje je liderima Hamasa uputio šef egipatske službe sigurnosti Omar Sulejman. Izraelske vlasti tokom šest mjeseci primirja nisu okončale opsadu Gaze, već su je, štaviše, pojačali do te mjere da su Palestinci suočeni s nestašicom osnovnih potrebitina poput vode, hrane i lijekova.

Logika izraelskih napada na pojas Gaze, odnosno Zapadnu obalu, oslanja se na to da oni ova područja smatraju dijelom svoje teritorije. Ovo područje okupirala je izraelska vojska tokom ratova 1968. i 1973., baš poput područja okupiranih 1948. godine, ali ta oblast nije rezolucijom UN-a priznata kao dio teritorije Izraela. Palestinsko vođstvo je nakon okončanja oktobarskog rata (1973.) izrazilo spremnost za ozvaničenje dvije države na prostoru Palestine. Jedna od tih država bila bi Palestina, na područjima okupiranim 1967., a druga je Izrael, na teritorijama okupiranim 1948. godine. Naravno, teritorija predviđena Palestincima bila je mnogo manja od one predviđene Rezolucijom br. 181. Palestinsko nacionalno vijeće i PLO izrazili su svoju spremnost na uspostavu palestinske države u području Gaze i na Zapadnoj obali, a i poglavari arapskih zemalja su na konferenciji održanoj u Fesu u septembru 1982. izrazili podršku ovom prijedlogu i PLO-u pod vođstvom Yasera Arafata. Odluka Centralnog savjeta PLO-a o uspostavi dviju država bila je osnovni uvjet zbog koga je Yaser Arafat pristao na sporazum iz Osla sa cionistima, a ti pregovori su, naravno, okončani potpisivanjem sporazuma Gaza-Jerihon 1993. godine. Sporazum iz Osla temeljio se na prihvaćanju Rezolucija 242 i 338 Vijeća sigurnosti, što je jasno istaknuto u konačnom nacrtu sporazuma. Korist od Osla ogledala se u tome što je bilo predviđeno da se nakon provedbe prve faze sporazuma povedu razgovori o uspostavi

² <http://english.aljazeera.net/news/middleeast/2008/12/2008122813459308175.html>; Reuters, 28. December 2008.

palestinske države, te da, nakon prelaznog perioda od najviše pet godina, palestinska država nastavi egzistirati kao samostalna i suverena zemlja.

Sporazum iz Osla potpisan je u trenucima velike slabosti palestinskog pokreta, što je Izrael iskoristio da u tekstu sporazuma nametne Palestincima svoje uvjete. Iako je sporazum predviđao da 1998. bude formirana palestinska država, koja bi nakon pet godina nastavila samostalno funkcionirati, danas, više od deset godina nakon toga, još nema ni govora o mogućnosti ostvarenja te ideje. Pored toga, ni napeti pregovori u Camp Davidu, Wye Riveru, Sharm al-Sheikhu i Annopolisu nisu učinili da se očekivanja i želje Palestinaca za slobodom i vlastitom državom makar iole učine ostvarivim.

U periodu nakon potpisivanja sporazuma iz Osla proces izgradnje cionističkih naselja za doseljenike osjetno se intenzivirao, čime su uzurpirane velike teritorije palestinske zemlje. U tom periodu, okupatori Qudsa neprestano su napadali Zapadnu obalu i pojas Gaze, nasrćući na sve više palestinske teritorije, sve dok se pod opsadom nije našla i rezidencija predsjednika palestinske samouprave u Ramallahu, i ta opsada nastavljena je sve do pogoršanja njegove bolesti i smrti u sumnjivim okolnostima. Nakon smrti Yasera Arafata, vlada SAD-a insistirala je na reorganizaciji PLO-a i raspisivanju slobodnih izbora, e kako bi se raskrstilo s Arafatovim političkim naslijeđem, tako da je Abu Mazin (nadimak Mahmouda Abbasa) pod pritiskom raspisao izbore za Palestinsko zakonodavno vijeće (parlament). Izbori su održani uz učešće Hamasa, te je ovaj pokret uspio osvojiti većinu glasova i preuzeo je obavezu formiranja vlade. Hamas je, dakle, pobijedio na posve slobodnim i demokratskim izborima.

Otpočetak je Hamas bio suočen s opstrukcijom s raznih strana. Ipak, vodstvo ovog pokreta nastupilo je s inicijativom da su, ukoliko cionistički režim prihvati palestinsku državu, spremni potpisati sporazum o primirju na deset godina, što je naišlo na odbijanje Izraela i SAD-a. Uprkos stalnom izraelskom kršenju sporazuma, Hamas se, uz egipatsko posredovanje, složio sa sporazumom o šestomjesečnom primirju. Nakon potpisivanja mirovnog sporazuma, Hamas je nastojao poštovati ga, ali Izrael nije pokazivao ni najmanje volje za to. Vlada Izraela, istina, u drugoj polovini 2008. godine nije pokretala obimnije vojne operacije u pojasu Gaze, no ovo područje stavila je pod strogu kontrolu, a gradnja doseljeničkih cionističkih naselja je intenzivirana, dok je njihova ratna mašinerija nastavila postepeno obavljati svoj krvavi posao, pa je broj palestinskih žrtava tokom šest mjeseci primirja

iznosio skoro 500 osoba. Nakon isteka šestomjesečnog perioda primirja predviđenog sporazumom, palestinske militarne grupe proglasile su da je primirje zvanično okončano, što je dalo povoda Izraelu da otpočne operacije čije tragične posljedice gledamo ovih dana.

Nedavni sukobi pokazuju nam da rat u Palestini nikada nije ni prestao. Izraelci su čak i svoje vojne operacije protiv Libana iskoristili za nastavak terora i rušilačkog pohoda na palestinskim teritorijama. Palestinci su na to odgovorili na različite načine: od raketiranja rubnih naselja do bombaških napada. Trenutno se ne čini kako bi stvari mogle krenuti ka stabilizaciji i smirivanju ili potpisivanju kakvog novog mirovnog sporazuma. Palestinci, deset godina nakon potpisivanja sporazuma iz Osla, još nisu dobili svoju nezavisnu državu, koliko god da su SAD i evropske zemlje to izričito i čvrsto obećavale. Uprkos mnogim arapskim mirovnim inicijativama i zvaničnom priznanju Izraela od arapskih zemalja, izraelski režim nikad nije pokazao iole ozbiljniju spremnost da se povuče sa teritorija okupiranih 1967. godine i prizna palestinsku državu. Tako je palestinsko-izraelska kriza nastavljena, a, s obzirom na veliki broj palestinskih izbjeglica u susjednim zemljama i neprovođenje Rezolucije 194 o povratku prognanih u mjesta stanovanja, porasle su napetosti između Sirije i Izraela te Libana i Izraela.

S obzirom na regionalni i međunarodni aspekt posljednjeg rata, moguće je predvidjeti dva scenarija za Bliski Istok. Prvi scenarij predviđa stabilizaciju i uzima u obzir postojanje iranskog nuklearnog programa, goleme napore evropskih zemalja za iznalaženje sporazuma i snaženje povjerenja između dvije strane. Vlada SAD-a, također, ulazi u fazu prihvatanja Irana kao važne regionalne činjenice i faktora stabilnosti, čemu je jasan dokaz i spremnost SAD-a na dijalog s Iranom u vezi s iračkim pitanjem. Taj dijalog i kompromis s Iranom mogli bi rezultirati promjenom odnosa snaga u regionu i dovesti do promjena u političkim sistemima arapskih zemalja, što, zasigurno, brine mnoge arapske vlade. Ovaj scenarij nastavlja se iznalaženjem rješenja za spor između Palestinaca i Izraela, što bi imalo utjecaja i na situaciju u Iraku, naročito uzmemo li u obzir snažan utjecaj Irana u toj zemlji. Dakle, stabilizacija odnosa s Iranom povlači sa sobom i stabilizaciju situacije u Iraku. Vlada SAD-a od 2007. počela je mijenjati svoj odnos prema Iranu i okretati se politici dijaloga. Usto, EU je, također, zagovornik dijaloga s Iranom, koji je kroz proteklo desetljeće izrastao u veliku regionalnu silu, tako da je vladi SAD-a posve jasno da, zaobilazeći utjecaj Irana u Afganistanu i Iraku, ne

može računati na stabilnost u regionu. Iran je izvršio probe balističkih raketa koje na dometu imaju Izrael i zemlje Perzijskog zaljeva. U pomorskom pogledu, pak, valja imati na umu da kroz Hormuški tjesnac u Perzijskom zaljevu svakodnevno prolazi pedesetak tankera s naftom, tako da je Iran u poziciji da kontrolira izvoz nafte iz regiona.

Drugi scenarij predviđa ratne sukobe, a radi se, ustvari, o izraelskom scenariju kojim želi zaustaviti promjene u regionu. Napad Izraela desio se u trenucima kad Obama mijenja Busha na mjestu predsjednika SAD-a, čime se željelo, na izvjestan način, usmjeriti američku vanjsku politiku. Izraelska vlada svjesna je da, i pored snažnog utjecaja cionističkog lobija u određivanju američke politike, SAD vrše pritisak da se konačno iznađe rješenje za palestinski problem, budući da se dvolična politika Amerike na Bliskom Istoku našla pred nerješivim problemima. U svrhu realizacije ovog scenarija, Izrael je svoj vojni budžet za 2009. godinu uvećao na 62 milijarde dolara, naravno ne da bi nadoknadio izgubljeno u ratu protiv Libana, već kako bi se pripremio za buduće ratove. Naime, prisutan je stav prema kome je Izrael izgubio svoju moć i autoritet, što ova zemlja mora povratiti narednim ratovima. Osim toga, s gledišta SAD-a i Izraela, sve izraženija je nova "strateška opasnost", odnosno Iran sa svojim razvojem nuklearnog programa, koliko god ta opasnost nije stvarna, budući da Iran svoj miroljubivi nuklearni program temelji na NPT (Nuclear Non-Proliferation Treaty) i u skladu s međunarodnim rezolucijama o korištenju atomske energije.

Dakle, stalno kolebanje između mira i rata čini mogućnost stabilizacije stanja u svijetu, posebno na Bliskom Istoku, i posebno opet kad je riječ o Palestini i Libanu, malo vjerovatnom. Preuveličavajući navodnu opasnost od Irana, Izrael nastoji osnažiti svoje odnose s arapskim državama. Za Izrael, dva samostalna pokreta – Hezbollah u Libanu i Hamas u Palestini – sredstva su širenja iranskog utjecaja u regionu, te ove pokrete valja ograničiti i obračunati se s njima kako bi utjecaj Irana bio manji. Tako izraelski list "Yedioth Ahronot" u broju od 29. oktobra 2008. godine piše: "Umjereni arapski lideri odlučili su uspostaviti zajednički front sa SAD-om. Predviđeno je da se taj savez suprotstavi razvoju iranskog nuklearnog programa i da se izvrši pritisak na Hamas da prihvati uvjete Bliskoistočnog četveročlanog komiteta, zvanično prizna Izrael i odbaci teroriste u svojim redovima kojima Iran pruža podršku."

Nakon 2006., nedokazani izvještaji o iranskoj vojnoj pomoći Hezbollahu dodatno su povećali zabrinutost u Izraelu. Opremanje i naoružavanje sirijske

armije ocijenjeno je kao provokacija i neprikladan korak, iako je Izrael prije Sirije modernizirao i dopunio svoj vojni arsenal. Prema izvještajima zvaničnih međunarodnih izvora, Izrael posjeduje više od dvjesto nuklearnih bojevih glava. Tokom 2007. i 2008. godine, Izrael tvrdi kako je Iran uvećao svoju vojnu pomoć Palestincima. "Jerusalem Post" od 17. aprila 2008., tako, izvještava: "Tokom posljednjih mjeseci, izraelske odbrambene snage zabilježile su intenzivirano dopremanje oružja iranske proizvodnje, koje uključuje rakete i minobacače, u pojas Gaze. Terorističke skupine u Gazi odnedavno su naoružane dvjema vrstama raketnih bacača iranske proizvodnje: 120-milimetarskim raketama dometa 10 kilometara tipa Kassam, i lanserima dometa šest kilometara." U nastavku izvještaja dodaje se da su hijade minobacača iranske proizvodnje dotureni u pojas Gaze, što izraelski zvaničnici ocijenjuju kao "neprijateljsko djelovanje".³

Izraelskim vlastima cilj je Hezbollah i Hamas prikazati kao proiranske grupacije kako bi, pod izlikom kako se, ustvari, suprotstavljaju Iranu, mogli lakše opravdati akcije protiv ovih narodnih pokreta. S druge strane, Izrael vješto koristi osjetljivost koju Arapi pokazuju spram Irana i na taj način osigurava sebi podršku arapskih vlada. Međutim, pitanje odnosa Arapa prema Iranu ili Turskoj (zemlji koja je dosad uvijek imala upliva u dešavanja na Bliskom Istoku) više je kulturno-civilizacijske nego političke naravi. Ove dvije moćne zemlje postepeno vraćaju svoj autoritet na Bliskom Istoku, a tu činjenicu Izraelu nije lahko prihvatiti. Tako se u jednom izvještaju iz 2006. godine objavljenom u "The Sunday Timesu" kaže: "Izraelski zvaničnici kažu kako su bili spremni na vojni napad kojim bi uništili iranska nuklearna postrojenja, no rast povjerenja u Iran nakon rata u Libanu pokazuje nam da moramo biti spremni na rat širih razmjera, u kome bi Sirija, svakako, predstavljala važnog učesnika."⁴

Posljednja dešavanja u Gazi pokazuju, također, da vojni plan Izraela predviđa postizanje potpune kontrole u regionu, te je tako predviđeno da se Palestince primora da prihvate uvjete koje im okupator nameće i, uz podršku četveročlanog komiteta, natjera ih da zvanično priznaju cionistički režim i odustanu od otpora. Oni moraju pristati na pregovore koje će voditi

³ Jerusalem Post, 17. April 2008.

⁴ The Sunday Times, October 2006.

snage lojalne Izraelu, pregovore koji će opet predstavljati hod žednoga ka fatamorgani. U suprotnom, oni moraju biti skršeni, uništeni.

Egipatski zvaničnici i Mahmoud Abbas, predsjednik palestinske samouprave vlasti u Ramallahu, uz podršku SAD-a i Izraela, zagovaraju nastavak mirovnog procesa, koji, ustvari, znači odustajanje od otpora u Gazi. Na taj način, dakle, želi se prvenstveno skršiti otpor Palestinaca, posebno otpor u pojasu Gaze, kako bi se onda dobila prilika za otpočinjanje dugih pregovora koji neće donijeti rezultate. Tako će Palestinci nastaviti živjeti u neostvarivim nadama i očekivanjima, dok će cionisti dodatno snažiti i utvrđivati svoje pozicije. Prvi dio ovog izraelskog scenarija koji je predviđao uklanjanje Hamasa je propao, pa je stoga Izrael bio primoran odlučiti se za rezervnu varijantu: masovna ubistva civila, e kako bi se Hamas mogao označiti kao krivac za rat i odgovoran za žrtve. Međutim otpor u Gazi pokazatelj je vojne slabosti Izraela i, kako je to kazao glasnogovornik Hamasa Khalid Meshaal, “nakon ovog rata, stvari više neće stajati onako kako su dosad stajale”.

I šezdeset godina nakon osnivanja Izraela, nastalog na genocidu, agresiji, vojnim zvjerstvima i protjerivanjima Palestinaca, ovaj režim nastavlja masovna ubistva civila. Dokad će takva politika donositi urod? Uspostava “svete židovske države” nije, zasigurno, donijela mir i dobro narodu Palestine, pa čak ni istinskim vjernicima među Židovima ne pada na pamet da prolijevaju krv za ostvarenje “svetih ciljeva” cionista. S gledišta cionističke ideologije, Židovi van teritorija Palestine žive u izgnanstvu, a istinski život moguće je tek u Svetoj zemlji. Cionistički stavovi suprotstavljeni su vjerovanju ortodoksnih židova, koji vjeruju da je uspostava židovske države nemoguća sve dok se ne pojavi Mesija iz Davidove loze. Cionisti, pak, svoj povratak u Izrael uobičajeno porede s povratkom židova u Svetu zemlju u doba Mojsija i Jošue, te sa Božijim obećanjem Ibrahimu (Abrahamu). Posve očito razilaženje između izvornog nauka židovske religije i cionizma dokazuje i neodrživost cionističkih rasističkih teorija s gledišta ortodoksnog judaizma. Izraelska vlast tako je suočena s krizom i unutrašnjim proturječjem, čije konačno rješenje je moguće samo kroz prihvatanje prava Palestinaca, uspostavu palestinske države i rješenje pitanja Jerusalema. Upravo duboka kriza unutar Izraela i jeste glavni faktor koji je doveo do nedavnog rata.

Osjećaj straha i nesigurnosti obuzeo je cioniste diljem palestinske zemlje, i taj osjećaj svakim danom je sve snažniji, što jasno svjedoče izjave i postupci cionističkih zvaničnika. U tom pogledu moglo bi se ukazati na

izjavu izraelskog ministra odbrane Ehuda Baraka, koji je u razgovoru za Radio Tel Aviv kazao: "Otvaranje sjevernog fronta protiv Hezbollaha bilo bi posebno osjetljivo za Izrael i mi nemamo namjeru izazivati vojnu krizu ondje". List "Yedioth Ahronot" prenosi bojazan od napada na avijaciju cionističkog režima, te ukazuje na strah cionista od napada Sirije i Hezbollaha na Izrael, strah koga je Ehud Barak jasno izrazio. Snažan otpor Palestinaca pred divljačkim napadima cionista i korištenje, pritom, novih sredstava i metoda otpora pokazali su nemoć cionističke armije da skrši anticionistički ustanak palestinskog naroda. Činjenica da su bili primorani svim vojnim sredstvima i snagama napasti na Palestince zasigurno predstavlja cionistima razlog za veliku zabrinutost.

Učešće velikog broja palestinske omladine (momaka i djevojaka) u borbama protiv okupatora garant je kontinuiteta i masovnosti ovog pokreta. Masovna stradanja djece ukazuju upravo na zabrinutost i očaj cionista. Ubistva palestinske djece samo će potaći novi talas anticionizma u svijetu, čak i u samom Izraelu, i uvećati mržnju i prijezir prema cionističkoj ideologiji. Snaženje anticionizma u regionu, s valom islamskog buđenja, ubrzat će propast onih arapskih vlada koje pružaju podršku Izraelu. Gubitak respekta i straha od Izraela među borbenim organizacijama u regionu i rast svijesti o tome da je Izrael ranjiv i da lahko može biti pobijeden, predstavljat će važnu prepreku ovome režimu pri provođenju njegove politike i planova. Drugi veliki problem za cionističke okupatore predstavlja intenziviranje antiizraelskog raspoloženja i rast podrške palestinskom narodu na međunarodnoj sceni, što je očito iz široke diplomatske i medijske podrške iz zapadnih zemalja. Obzirnost arapskih i islamskih zemalja spram pitanja vlastite moći i utjecaja u regiji te davanje prednosti interesima islamskog zajedništva pred stalnom opasnošću od cionističkog režima, predstavlja stalni izvor opasnosti za taj režim. Sve to praćeno je rastom saradnje među islamskim zemljama u pogledu različitih pitanja. No, osnovni problem Izraela predstavlja osjetan pad broja židovskih doseljenika iz svijeta u Palestinu. Naime, cionistički režim temelji svoju politiku na doseljavanju Židova na ove prostore, a taj proces je skoro zaustavljen. S druge strane, sve je intenzivniji proces iseljavanja Židova s okupirane teritorije.

Postojanje kolizije između izraelskih lidera i naroda svakim danom je evidentnije. Taj rascjep ogleda se u trvenjima između vojske i vlade, pomanjkanju povjerenja cionističkog režima u vojsku, te gubitku povjerenja

naroda u državne zvaničnike i političke partije. Udaljavanje cionista od prvotnih ideala cionizma dovelo je do sve češćeg isticanja ličnih interesa u prvi plan, tako da je izraelsko društvo, naročito vladajući krugovi, zahvaćeno sve prisutnijom korupcijom i krizom morala.

Ni nakon šezdeset godina postojanja, Izrael još nije uspio kod svojih građana definirati nacionalni identitet, što je osnovni element uspostave jedne države, a što, opet, dovodi do prilične nezainteresiranosti naroda za programe i ideje političara i političkih stranaka. Građani Izraela su uglavnom ljudi koji su ondje stigli iz različitih dijelova svijeta te, uglavnom, prije nego da osjećaju izraelski, ili barem, židovski identitet, odani su nacionalnom identitetu zemalja iz kojih potječu. Postojanje stranaka poput onih koje okupljaju građane ruskog ili mađarskog porijekla pokazatelj je tog nedostatka jasnog nacionalnog identiteta u izraelskom društvu. Također, izoštravanje klasnih razlika u Izraelu potječe od nepravilne raspodjele društvenog bogatstva i izvor je oštih suprotnosti. Taj problem izaziva u Izraelu snažne proteste.

Sve više se odustaje od insistiranja na teoriji čiste rase, te se tako u okupiranu Palestinu naseljavaju novi židovi iz Etiopije, Indije, Maroka ili Kine, objašnjavajući to time da se radi o davno izgubljenim židovskim plemenima, sve ne bi li se nekako nadomjestila nespремnost Židova iz Evrope i Amerike da dosele u Izrael. Profiliranje i snaženje organiziranog suprotstavljanja Židova iz cijelog svijeta cionizmu i uspostavi židovske države u Palestini, koje je suprotno vjerskim načelima, postaje sve važniji problem za Izrael. Naime, ovakvi glasovi su sve snažniji i unutar samog Izraela. Među novim generacijama Izraelaca sve jači je trend protivljenja cionističkim zločinima i otpor vladinoj politici i programima. Ti mladi ljudi zagovaraju suživot s Palestincima kao posve ravnopravnim sugrađanima. Izbjegavanje služenja vojnog roka sve je češća pojava, a nedavno paljenje izraelske zastave od skupine izraelskih vojnika jasan je primjer antivladinog raspoloženja koje je uveliko prisutno među mladima u Izraelu.

Dvadesetdvodnevni ratom u Gazi, tokom koga je ubijeno 1.400 civila, uništeno oko 20.000 stambenih jedinica, a više od 100.000 ljudi ostavljeno bez krova nad glavom, nije ostvaren glavni cilj Izraela: uništenje strukture i vojne moći Hamasa te slabljenje ovog pokreta. Stoga ovaj rat treba smatrati drugim velikim porazom Izraela u posljednjih dvije godine. Telavivski dnevnik "Ha Aretz", izražavajući neslaganje s ovim ratom, piše:

“Izrael je propao. Rat u Gazi vođen je samo kako bi se oživjela Olmertova popularnost, ali nijedan od ciljeva rata nije ostvaren.”⁵

Masovnim ubistvima civila Izrael ne može stvoriti uvjete koji bi osigurali stabilan mir. Stabilnost i mir mogući su samo kroz prepoznavanje prava stanovnika Palestine, a prirodno pravo palestinskog naroda jeste pružiti otpor agresivnoj i genocidnoj politici Izraela. ■

ON REASONS FOR THE ISRAELI ATTACK ON GAZA

Summary

Under the pretext of stopping Hamas rocket attacks, the Israeli government embarked on a twenty-day offensive on Gaza. During the operation, the Israeli army killed 1300 Palestinian civilians and caused huge destruction of the urban fabric of Gaza. However, the primary aim of the operation – the destruction of the Hamas movement – was not achieved. Ever since 1940's and 1950's, the Israeli government has been using the policy of force and repression in order to control the occupied areas. Still, due to deep and through changes within the Palestinian liberation movement, it has not been able to crush the Palestinians' determination to regain the occupied areas. Recent Israeli attacks on Gaza should be seen in light of this country's efforts to guide the foreign policy of the new US administration.

---

⁵ Ha Aretz, 19. January 2009.